

ПРОЦЕСНЕ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

М. Ф. Плотнікова, к. е. н., П. Ф. Новіков
Житомирський національний агроекологічний університет

Досліджено особливості застосування процесного підходу в управлінні господарськими процесами в аграрних формуваннях. Намічено напрями вдосконалення ефективності управління на основі моделювання бізнес-процесів.

Актуальність теми. Сучасні підходи в управлінні диктують необхідність домінування процесних підходів в управлінні, на відміну від функціональних, які акцентують увагу суб'єкта й об'єкта управління не на керуючій функції особи, що приймає рішення, – «головного споживача результатів управлінської діяльності», а на активному залученні всіх учасників управлінського процесу до прийняття рішень в умовах динамічного ринкового середовища, що розвивається.

Аналіз останніх досліджень. Проблемами управління господарською діяльністю підприємств займаються такі видатні українські вчені, як: В.Г. Андрійчук, П.Т. Саблук, О.М. Шпичак. Формуванням моделей у сфері прийняття рішень у господарській діяльності підприємства займалися Благун І.С., Косова Т.Д., Любіч О.О., Осауленко О.Г., Осецький В.Л., Позднякова Л.А., Порохня В.М., Скрипник А.В., Христіановський В.В. Прикладними аспектами розробки моделей в управлінні займалися Бадьора С.П., Боровська Т. М., Бунда О.М., Бутенко Т.О., Василенко В.М., Колесник І.С., Рудницький В.С., Северілов В.А. [1, 2, 3] та інші. Водночас, проблеми розвитку та функціонування сільськогосподарських підприємств з позицій моделювання управління бізнес-процесами досліджені недостатньо, що і обумовило вибір теми дослідження.

Мета дослідження – вивчення особливостей управління бізнес-процесами на основі процесного підходу.

Виклад основного матеріалу. Обрання європейського вектору розвитку активізувало питання надлишковості функцій державного

управління галузями суспільного сектору й негайний перехід від функціонально орієнтованого до процесно орієнтованого управління. Це пов'язано з тим, що запровадження навіть найдосконалішої системи управління з позицій функціонально орієнтованих структур може не тільки не принести бажаного позитивного результату, а й призвести до зниження ефективності роботи. Особливо гостро ця проблема постає в сільському господарстві, зокрема у господарюючих суб'єктів з приватною формою власності на засоби та предмети праці. Приватному сектору вкрай потрібна процесна орієнтація з тим, щоб керівники на всіх рівнях ієрархії управління навчилися керувати не людьми, а процесами. Тільки так можна досягти саморегульованості виробничої системи, опанувати сучасні методи комунікацій в ринковій реальності, яка постійно ускладнюється. Тільки це дає можливість побачити ту чи іншу виробничо-господарську систему в цілому, розглядаючи процеси, які її складають як єдине ціле.

В сільському господарстві вкрай потрібна процесна орієнтація з тим, щоб керівники на всіх рівнях ієрархії управління навчилися керувати не людьми, а процесами. За домінуючого сьогодні функціонального підходу управлінська діяльність головним чином зорієнтована на задоволення потреб прямого керівника, проти необхідного задоволення інтересів учасників управлінського процесу, зокрема працівників, в т.ч. працівників апарату управління, споживачів та бізнес-партнерів. Ефективне здійснення функціонально орієнтованого управління на рівні приватного сільськогосподарського підприємства вимагає постійного, жорсткого адміністрування роботи персоналу.

Пряме адміністрування, як прямий вплив на людей, базується на застосуванні санкцій і не передбачає врахування їхніх власних можливостей та інтересів, застосування позитивних стимулів. Як наслідок такого управління досягається тільки очікуваний результат проти можливого.

Увага керівника-організатора концентрується саме на зв'язках, на побудові стосунків між людьми з тим, щоб група людей стала працездатною соціальною системою (командою або колективом). Тому завдання керівника полягає в організації роботи підлеглих таким чином, щоб кожен міг максимально розкрити свій потенціал та підсилити позитивні можливості завдяки створенню сприятливого мікроклімату. Управління, яке спрямоване на процеси, що надбудовуються над адмініструванням і організацією, передбачає розвиток лідерства й активне залучення персоналу до всіх аспектів господарської діяльності приватного сільськогосподарського підприємства.

Висновки та пропозиції. Сучасний підхід у сфері менеджменту передбачає фокусування на процесах. Це передбачає необхідність

систематичної ідентифікації процесів і управління ними, оволодіння методологією управління взаємодією людей у межах окремих процесів і організації в цілому.

Список використаних джерел

3. Боровська Т.М., Северілов В.А., Бадьора С.П., Колесник І.С. Моделювання та оптимізація у менеджменті: навч. посіб. для студ. напряму «Комп'ютеризовані системи, автоматика і управління» ВНЗ / Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця: Універсум-Вінниця, 2009. – 145 с.

4. Василенко В.М., Бутенко Т.О. Дескриптивна модель ефективного господарювання в регіоні: монографія / НАН України; Інститут економіко-правових досліджень. – Донецьк: Юго-Восток, 2009. – 198 с.

5. Рудницький В.С., Бунда О.М. Процедури моделювання та прийняття рішень в процесі аудиту: монографія / Укоопспілка; Львівська комерційна академія. – Л.: Видавництво Львівської комерційної академії, 2009. – 208 с.